

EDITORIAL

Corpus de 1640

Corpus de 1640! Com vola el nostre esperit vers aquesta remembrança, i com l'ànima nostra sent el goig d'aquesta evocació preterita!

Corpus de 1640! Ets, dins la història de la Pàtria, el fet que estimem més, perquè fores rebel·lió a la tirania i panteig de llibertat. Quan el Rei Martí deia, a les nostres Corts Catalanes, aquelles paraules de: "Alçau, alçau les vostres banderes, car sou el poble més lliure de la terra", era Catalunya duta triomfant pel camí dels segles per la mà assenyada del nostre instint ètnic. Quan, el setembre de 1714, el Consell de Cent feia saber, entre runes fumejants, al poble català, moribund, què, "essent l'esclavitud certa i forçosa i què, en obligació de llurs emplaers, protestaven dels mals i vexacions que sobrevinguessin a la nostra comuna i afligida Pàtria", era la raça que deixava a les generacions venidores el testament de continuïtat inacabable. Mes Corpus de 1640 té el flameig de la passió i la vibració de la sang. Era a les acaballes de la nostra personalitat nacional, ja fosca, però que il·lumina amb la seva ardència les darreres fulles de la història. Les ganivetes de tallar pa eren fermades sota la taula, i les cadenes es trencaren. Com és exacte anomenar-lo Corpus de Sang! La història ens diu que aquells moments eren ja de decadència nacional; però la nostra raça llavors tenia una sang a les venes que avui no tenim. La consciència nacional anava a la posta; però aquella sang dels segadors de 1640 era verge. No l'havia contaminada la barreja. Aquella sang baixava de la deu pura de les muntanyes de la terra. Tots els pagesos i tots els defensors de la llibertat, sota el nom de "bandolers", que baixaren en aquella diada a Barcelona, eren una riuada d'aquesta sang. La gimesta florida i el rebrot d'alsina novell, els veieren passar caminals avall, com talment baixa la torrentada en un dia de tempesta. Serrallonga, saltant marges, també hi arriba amb els seus. Per hostals i per masies, deixen com a record la pedra d'empits de finestres i sostols de portal, tota llicada de tant esmolar-hi eines. Els seus ulls s'emporten pels camins polsosos enllà, el roig dels clavells posats per les estimades als peus saguons dels Cristos de les ermites. I com les roselles dels blats, els seus llavis ragen sang de neguit i d'impaciència. Llavis trèmols pel xarbot de la sang, que poc temps després devien retórcer-s' al patibul i que la cançó psalmodia amb sentiment desesperat:

Mai més la Capitana
sos llavis besarà!...

Per la Pàtria, es relliga una cançó d'amor i de mort. Serrallonga i els seus, al davant del poble revoltat de 1640, ens evoca la llegenda o la història de pàtria, d'amor i de mort de Cristòfor Rilke de Languenau, vint-i-tres anys després i al mateix dia de juny. Quan als Segadors els preguntaren:

On és vostre Capità,
on és vostra bandera?...

aixecaren la creu, coberta amb vel negre, i responien:

aquest és nostre Capità,
aquesta és la nostra bandera...

perquè la justícia que calia fer havia d'ésser inexorablement severa.

I és perquè les ofenses a la Pàtria són ofenses d'ordre sagrat, i els que i els qui les cometien han d'ésser jutjats pitjor que altres criminals.

Quan una Pàtria és esclava i oprimida i les vexacions l'aclaparen, la indignació més alta s'aixeca de tota la terra i diuen que fins les pedres mil·lenàries i les terres dels vells fossars trepiden i fins glateixen de venjança. El Crist aixecat pels Segadors de 1640, era la justícia que clamava el poble. Era també la bandera de la llibertat. Calia matar els enemics, per esdevenir lliures! Ells que:

"A presència dels parents,
deshonraven les donzelles"...

Per venjar el deshonra de la raça, Cristòfor Rilke, també un jorn s'assegué i escriví unes paraules:

Ma bonne mère,
soyez fière: je porte l'étendard,
soyez sans-souci: je porte l'étendard,
aimez-moi bien: je porte l'étendard...

i cavalcant al davant del seu esquadró, va aixecar amb els seus braços enlaire la dona ultratjada, tota blanca com una bandera, i carregà damunt l'enemic!

En commemorar la gesta del Corpus de 1640, en aquest any d'incerta batalla, nosaltres també aixequem, per damunt dels nostres cors i dels nostres caps, la bandera de la Justícia encara incompleta gairebé del tot, i davant dels de fora Catalunya i davant dels de dins Catalunya, també proclamem, com una nostra divisa d'honor:

Catalunya: Nosaltres portem la bandera.
Germans: Nosaltres portem la bandera.
Enemics: Nosaltres morirem per aquesta bandera!

VIBRANT

Femenines

Treballa per la cultura de la terra, i podràs morir sense témer que t'ultratgin els teus fills.

■

Déu ens ha donat un cor i un pensament; no ens ha donat, doncs, dues paries.

■

La dona, delicada i fràgil, no pot ésser lluitadora, però pot vèncer així mateix, amb el seu esperit i el seu sentiment, encoratjant l'home.

■

Les dones sou les vertaderes responsables de l'amor de pàtria dels homes de demà, ja que podeu governar la infantesa dels éssers vers el camí pel qual vosaltres voleu que ells vagin.

■

Fes que els teus fills siguin coratjosos i forts per la pàtria, si no vols veure's rerassagats.

■

Defensa amb enteresa el patrimoni de l'esperit dels teus fills, que és la terra que els varen prendre.

■

No crec que ensenyis els teus fills a estimar més que un sol Déu; així, doncs, també els ensenyaràs a estimar una sola bandera.

■

La nostra mar ens diu, millor que ningú, perquè no menteix, que la nostra terra ha estat sempre lliure.

■

Estima Catalunya, no vulguis que demà els teus fills, fets homes, et diguin: "Mare meva... No tingúreu coratge..."

MONTSERRAT

"La veritat sigui dita: això de la pàtria universal no és més que una frase misoneista; suposa endarreriment i és una positiva manifestació d'esperit regressiu. La llei del progrés, que és llei de la vida, és la diferenciació i no l'anar cap a la igualtat absoluta, que és anar de dret a ço que és elemental, a l'amorfisme, a les activitats rudimentàries.

Els catalanistes no som partidaris de la pàtria universal. En aquest sentit general, desitgem la universalitat de la federació dels nuclis socials històrics i naturals, i ens dalim perquè encara no és un fet la germanor entre els homes lliures i els pobles lliures."

Dr. D. Martí i Julià

Commemoració del Corpus de Sang

En la reunió preparatòria—celebrada al domicili de la Unió Catalanista—per a organitzar la commemoració del Corpus de Sang, fou nomenada una comissió de delegats per a portar a terme els actes que componen la Diada.

Entre les entitats que hi eren recordem "La Falç", Joventut d'Esquerra Republicana, Casal Català Martinenc, Associació Catalana d'Estudiants, Centre Català Republicà de Sant Andreu, Pàtria Nova, Estat Català, Palestra, i Nosaltres Sols!

DOCUMENTAL

La India, amenaça del món

per LAJPAT RAI

A la memòria de Lajpat Rai.—Paraules de Romain Rolland

La noble veu que s'aixeca en aquestes ratlles puja del suplici! Lajpat Rai ha mort, fa un any, víctima de les brutalitats de la policia britànica, a Lahore. La seva mort corona tota una vida posada al servei de la Índia. Adolescent encara, ell li havia ofert aquest sacrifici. Durant trenta anys ell ha combatut i sofert per ella. Per ella: conegut la presó i l'exili. La seva fermesa no fou mai abatuda. ELL, SABIA QUE EL DOLOR I LA MORT SÓN EL SALARI DE L'ÀNIMA HEROICA. La seva era formada en l'escola de Mazzini; ell havia ofert a la Índia l'exemple d'aquesta vida d'austera abnegació. Per a remoure i vivificar l'apatia de la seva nació i regenerar-ne la sang afeblida, ell l'havia alimentada amb el moll dels lleons: Krishna, Dayananda, Mazzini. Ell treballà infatigable, per la seva resurrecció política i social, per la seva educació, per la seva organització i higiene física i moral, socorrent els miserables, formant els caràcters de les noves generacions. Ell hi deixava, sense càlcul, les seves forces i la seva fortuna. Com avançava en edat, més son amor i la seva acció per la Índia augmentaven i més s'oblidava d'ell mateix i donava tot ço que ell era i tot ço que ell tenia, a la seva mare la Índia.

Jo vaig tenir l'honor de conèixer-lo personalment. Vàrem parlar llargament de les seves lluites per la no-violència al costat de Gandhi. Ell va voler reparlar amb mi del llibre que jo vaig consagrar al seu entranyable i sant amic. El seu esperit era d'una precisió clara. Aquest indi de Punjab, que cremava en la més pura flama de la seva raça, concentrat dins l'Aryasamaj, d'on era un dels caps i l'historiador, tenia al mateix temps el do de la intel·ligència d'Europa: la raó clara i pràctica i un bon sentit dels fets i de l'acció. Jo admirava la joia i la fermesa que respirava aquesta cara seva, atraient per la flama generosa de la seva energia, per la seva sinceritat noble i per la seva lleialtat. En ell, el pensament era acció. Es llegia en els seus ulls, ombríus i lluminosos, com una allau tempestuosa, la decisió sempre a punt.

Era un gran conductor del seu poble. Ell marxava al capdamunt, unint a la seva natura puixant l'experiència d'un vell soldat i la fogositat d'un jove legionari.

Aquest fou qui s'oposà a la injuriosa enquesta, teixit de falsedats, hipòcrita pietat i dades sense control de miss K. Mayo, qui fa poc demostrava al món els beneficis concedits per l'imperialisme americà a les Illes Filipines, prenent-los la llibertat, aportant a l'imperialisme britànic la seva ajuda a no concedir la llibertat a la Índia, amb la publicació del seu llibre: Mother India (la mare Índia).

"Unhappy India! (desconsolada Índia)—va cridar Lajpat Rai, defensant la seva terra martiritzada.

Jo dic: "Benaventurada Índia, que ha fet néixer vocacions heroiques i el ventre sagrat de la qual infantà—en la nostra edat d'Europa, tan pobra de caràcters—tota una falanx d'herois: Dayananda, Vivekananda, M. K. Gandhi, i aquest lleó de Punjab: Lajpat Rai!"

Romain ROLLAND

La India, amenaça del món

Vers la fi del seu llibre, miss Mayo, en Mother India, declara: "la Índia, per ésser font d'epidèmies, és una amenaça mundial. Si; nosaltres hi convenim. La Índia és una amenaça mundial, però no com miss Mayo s'imagina. Nosaltres hem demostrat en la nostra obra: Unhappy India!, per relació de fets i amb xifres, quina responsabilitat enorme recau sobre l'Anglaterra, mentre mantingui la Índia dins una completa subjecció política i faci servir el seu poder per explotar-la econòmicament.

Per consegüent—a menys que aquesta impotència política a què la Índia és reduïda no faci lloc a un altre règim; a menys que ella no obtingui la llibertat que

LAJPAT RAI

gaudim altres pobles autònoms de la terra, la Índia continuarà essent un perill per la pau mundial. Car la Índia és el sosteniment de l'imperi britànic; la Índia és la Xina, totes dues, són la clau de la pau universal. Des de temps immemorials la Índia ha estat el punt de mira de totes les ambicions dels constructors de l'imperi. Qui posseeix la Índia, posseeix la puixança i la prosperitat. Abans de conquerir-la, Anglaterra era un país pobre, sense grans medis de vida i de riquesa, sense cap prestigi: les riqueses de la Índia li han permès d'acomplir la revolució industrial i amuntegar l'or. Amb les tropes i l'or indis, ella ha pogut conquerir el món. Després que Anglaterra s'ha assegurat el manament de la Índia, ella s'ha apoderat de quasi tots els seus territoris d'Àsia i Àfrica. La Índia és la base de l'imperi a Orient; és aquest un fet que cap combinació de paraules no pot desfer.

La majoria de les guerres d'Anglaterra amb altres potències europees han estat, directament o indirectament, en connexió amb el seu poder en la Índia. Sempre, des que d'una vegada ella s'ha n'ha apoderat, que ha tingut fortes qüestions amb Rússia. Per més d'un segle la Rússia dels tsars ha omplert el cervell dels diplomates i periodistes anglesos, com ho fa avui amb el sovietisme rus.

Un gran nombre d'observadors competents opinen igualment, i, entre ells, M. Herbert Adams Gibbons, notable escriptor americà. Així ho extracta al començament del seu llibre *The new map of Asia: Nou mapa d'Àsia*. Segons mister Gibbons, la política estrangera de l'Anglaterra, al llarg del XIX segle, com al XX segle, ha estat duta per la preocupació constant d'assegurar la seguretat de l'imperi britànic a la Índia. M. Gibbons ho ha admirablement resumit:

"Es ben difícil de comprendre la política estrangera de la Gran Bretanya, aquesta política que ha inspirat totes les activitats diplomàtiques, des de les guerres napoleòniques fins als nostres dies; si en aquestes guerres, en aquests conflictes diplomàtics, aquests tractats, aquestes aliances, aquestes anexions territorials, aquestes extensions de Protectorats, no se sap aclarir la preocupació constant de la Índia.

Fou per ella que els anglesos combateren Napoleó, en el Mediterrani, en l'Egipte i en la Síria. Al Congrés de Viena, l'Anglaterra no demanà res a Europa. La seva recompensa fou la confirmació de la seva conquesta de Malta, del Cap de Bona Esperança, de la Illa Maurice, de Seychelles i Ceilan. Des de 1815, la Gran Bretanya es féu campió de la integritat de l'imperi otomà, a fi de tancar a tota altra potència el camí per terra, que menava a la Índia."

(Seguirà.)

Nostre camí

República de 1873. A Barcelona, dins de la Diputació, s'ha proclamat l'Estat Català. Parla En Pi i Margall.

"...Em confessaren que eren poderoses les meves raons; però afegien que ja era tard. Jo els responia que als que havien tingut mitjans per portar les coses fins l'estat en què es trobaven, no els en faltarien per desfer una obra si no s'aturaven davant del risc de fer-se impopulars, i apellava a la seva honradesa i energia, bo i autoritzant-los, d'acord amb el senyor Figueres, que acallessin les multituds dient-los que aquell mateix matí marxaria cap a Barcelona el president del Poder Executiu.

Per si no aconseguia dissuadir-los, vaig manar que s'incomunicés la ciutat amb la resta d'Espanya..."

Prou!

En 1931... A Espanya hi ha Monarquia. Un cop d'audàcia, i a la Diputació de Barcelona és proclamada la República Catalana. Aquest cop, assetat al bell mig del cor de la Monarquia, la fa trontollar, i hores després resigna els seus poders i és proclamada la República a Espanya. En proclamar-se la República a Espanya, troba ja el fet consumat de la proclamació de la República Catalana.

Dos dies—no encara—després, no podent-se entendre amb el Ministre plenipotenciari de Catalunya—Manuel Carrasco—, vénen de Madrid, en avió, dos representants del Govern Central, i invoquen un pacte, el de Sant Sebastià, en el qual el poble català no havia intervingut directament, car els dos partits polítics firmants, l'un, l'Estat Català, havia desaparegut, per ajuntar-se amb altres, i constituir l'Esquerra de Catalunya, i l'altre, Acció Catalana, no havia volgut ni tan sols colligar-se per anar junts a les eleccions de regidors. Tenim, doncs, que, invocant aquest pacte, maten la República Catalana, i la transformen en la Generalitat de Catalunya, amb la facultat de poder demanar a les Corts Constituents tot ço que creguin convenient, com si no fos una prerrogativa dels diputats de qualsevol Congrés del món, el poder presentar demandes i projectes de lleis. El número exigít podrà ésser més o menys gran, però la facultat queda. Així és que a Catalunya no li era donat res que no fos facultat d'ella el fer-ho.

Morta la República Catalana, convenia natar la Generalitat de Catalunya, i de Madrid ja es cuidaren de dir que el Govern Central no cediria cap de les seves atribucions a la Generalitat fins que les Corts Constituents acordessin el contrari. Cal preguntar: Si les Corts Constituents no donen res a Catalunya, o si només li cedeixen una minsa part del que demana. Si la República no és federal,

què passarà? A nosaltres, que ja tenim el camí marcat; a nosaltres, que ja sabem quina ruta hem de seguir, no ens interessa la resposta. Potser la resposta d'alguns d'ells seria la de conformar-nos, i anar seguint fent eleccions.

Si els homes de la República Catalana haguessin estat de veritable solvència catalanista, altra hauria estat la solució d'aquest afer. Però molts d'ells procedeixen de partits poc catalanistes, i d'altres són representants de partits que sempre s'han significat d'anar contra les aspiracions de Catalunya. Els altres, els de vera significació catalanista, aquells que se sentien ofesos quan Riciori Garibaldi digué: "aquests espanyols", i respongueren: "catalans", podrien haver tingut a la memòria les paraules d'En Vilanova: "Jo no he fet res més que el meu deure de català".

Se'm pot objectar que això ocasionaria rius de sang; però, que no és aquesta, la ruta fatal que hem de seguir? Ruta en la qual, com molt bé ha dit el company Vibrant, podem deixar-hi la vida, però que no podem perdre.

Estat Català en 1873, i República Catalana en 1931, han corregut la mateixa sort: occides en néixer; però els resultats seran diferents. Mentre que la mort de l'Estat Català del 1873 portava Catalunya del federalisme cap al separatisme, la República del 1931 porta del separatisme cap a la completa independència de la Nacionalitat Catalana.

Una nacionalitat, abans d'assolir llur independència, en el seu camí segueix tres etapes: la regionalista, la nacionalista, i la separatista. Si l'Estat opressor és comprensiu, difícilment es passa de la segona; i la nacionalitat passa a ésser un Dominion. Com, per exemple, els Dominions anglesos, el nexe d'unió dels quals és el rei d'Anglaterra. Si l'Estat és incomprensiu, com el d'Espanya, la nacionalitat tendeix a separar-se. Com, per exemple: les Repúbliques americanes.

No vol dir això que una nacionalitat tingui que recórrer necessàriament aquestes tres etapes. Tot depèn del temps, i de l'Estat a qui es trobi subjectada.

Pel que toca a Catalunya, i per no fer un estudi del desenrotllament del catalanisme, direm que el període regionalista va des de la fundació del Centre Català (1887) fins a les Bases de Manresa (1904), on es proclamà l'acció nacionalista del catalanisme, que durà fins al 1922, que elements macianistes i d'Unió Catalanista funden l'Estat Català. El separatisme adquireix virulència gran en 1923, amb la fundació de la Triple Aliança (Catalunya, Bascònia i Galícia), que consisteix en ajudar-se mútuament per aconseguir llur independència, quedant amb la facultat de separar-se totalment, pactar o federar-se, si així convé a llurs interessos.

El dia 13 de setembre de 1923 puja la dictadura de Primo de Rivera, i les persecucions contra Catalunya i els patriotes catalans comencen.

El dia 4 de novembre de 1926 es descobreix a Prats de Molló una reunió de separatistes catalans, armats, que van a entrar a Catalunya per aixecar-la en armes contra Espanya. Fracassat aquest complot, l'acció separatista—almenys oficialment—queda paralitzada.

En 1930 la dictadura de Primo de Rivera cau, i és substituïda per la de Berenguer. Es respira un poc. Acció Catalana comença a actuar; els amics d'En Macià treuen el nas. Cau la dictadura de Berenguer i puja la de l'almirall Aznar. Acció Catalana i Estat Català firmen el pacte de Sant Sebastià. Convoquen eleccions de regidors. Estat Català abdica totes llurs conviccions i, junt amb altres elements, es converteix en Esquerra Republicana de Catalunya; Acció Catalana, que també s'ha convertit en Acció Catalana Republicana, pregada d'anar a eleccions conjuntes, s'hi nega allegant que espera el fall del poble, car és la primera vegada que va a eleccions. El poble català, freturós de llibertat i cansat de divisions, i sobretot volent premiar l'esforç d'En Macià, vota la candidatura total d'Esquerra Catalana. Amb aquest triomf i amb el beneplacit i l'alegria de tot Catalunya, Macià proclama la República Catalana. Dos dies després és occida de la manera que ja hem esmentat. I malgrat tot això, els homes d'Estat Català, de claudicació en claudicació, declaren que ells, de separatistes, només ho han estat del senyor de Borbón, el qual, una vegada desaparegut, llur separatisme acaba i no va més enllà. Però com aquest cas de regressió d'un separatisme hauria estat únic en la història del nacionalisme mundial, un estol de bons patriotes catalans, alguns d'ells fundadors d'Estat Català, preveient-ho, havien ja fundat "Nosaltres Sols", i aixecat bandera, ben alta, ben ferma i ben sola. I sap ben bé En Macià que sempre que aquests homes han anat a trobar-lo, ha estat per oferir-li el sacrifici de llur vida en defensa de la independència pàtria.

Com que això del "Nostre Camí" és una mica llarg, perdoneu que descansi i que esperi la setmana entrant per continuar.

Mentrestant, permeteu-me que refresqui la memòria tot llegint "La Catalogne Rebelle".

W. PUJOL RIBATÉ

Ciutat i maig 1931.

La llengua és la millor bandera

Retallem i copiem:

Un lector de "La Publicitat", el senyor J. Grau Mir, ens escriu una interessant lletra a propòsit de la nostra campanya a favor del català. En un dels paràgrafs diu:

"He presenciat darrerament el pas del venerable President Macià per molts pobles de Catalunya. Banderes, moltes banderes; domassos, molts domassos. I sota les banderes i els domassos, rètols en castellà... El pavelló nacional que cobreix mercaderies que no són del país. ¿No s'han adonat els comerciants i industrials catalans que la millor bandera és la llengua, i que el millor homenatge a En Macià és catalanitzar-ho tot integralment? Amb un rètol a sota en castellà, la bandera és quincalla, quincalla de poc preu. Perquè el vermell i el gròc de la nostra bandera brillin esplendorosament, cal primer honorar la bandera.

Jo proposo un homenatge nacional a Macià: Que en el terme de quinze dies tots els republicans catalans de tot Catalunya posin en català llurs rètols, i que, sense altre domàs, sense altra bandera que aquesta catalanització integral, el President desfili per tots els carrers, places i carreteres de tots els pobles de Catalunya per a rebre un homenatge efectiu.

Tot l'altre és quincalla".

Al Foment Autonomista Català (Escola Catalana Mossèn Cinto). Passeig de Sant Joan, 113, començarà un Cicle de Conferències de caire Cultural i Patriòtic, avui, dissabte, 30 de maig, a les deu del vespre. El tema de la primera serà: "Les Illes de la història". Conferenciants: Dr. Daniel Girona i Llagostera.

Envers l'Estatut

El diumenge proppassat van celebrar-se les eleccions de segon grau per al nomenament dels individus que han de constituir la Generalitat de Catalunya, encarregats especialment de la discussió i aprovació de l'Estatut que ha de regular les nostres relacions amb la República federal espanyola.

Del resultat, en conjunt, poca cosa en podem dir, puix en totalitat resulta que la futura Diputació estarà constituïda per algunes personalitats de veritable prestigi, mentalitats necessàries per a fer un Estatut de veritable valor positiva, acompanyats d'altres que també poden complir son deure inspirats en un fervent patriotisme. Algun per nosaltres desconegut, no sabem quines condicions reuneix, i per tant ens abstindrem de qualificar-lo, esperant formar-ne concepte, quan li coneguem les seves obres.

De les incidències de l'elecció, no en volem parlar: en alguns districtes es veu que encara no s'han fet càrrec de la transcendència de l'elecció, i han votat a estil partidista, com si l'Estatut de Catalunya hagués d'ésser una llei de color determinat i no un pacte constitucional en el que hi hem de cabre tots els catalans, sense que ni un sol d'ells hi vegi menyspreades ses conviccions, de qualsevol mena que sien.

El que si direm és que en aquestes eleccions hi hem vist massa esperit de sacrifici, massa homes que tenen l'afany d'agabellar dos i tres càrrecs públics, com si Catalunya no tingués homes, o com si no fos veritat allò que qui molt abraça poc estreny. Això ha fet que intel·ligències privilegiades, homes plens d'erudició, estadistes de gran prestigi i patriotes eminents, restaran al marge de la Diputació del General, sense poder portar ses llums esplèndides a l'obra de la restauració de la Nació Catalana.

En conjunt, no obstant, el Parlament català electe, ens té el seu punt de simpatia, puix compta amb una majoria absoluta de l'Esquerra Republicana de Catalunya, i aquest partit, que té per cap indiscutible En Francesc Macià, es va fer seus els ideals separatistes de l'Estat Català, que sota la iniciativa del nostre prestigiós President fundarem nosaltres abans de la Dictadura i confiem que els nostres ideals seran els que informaran l'esperit del futur Estatut de Catalunya.

Es veritat que els radicalismes d'altres temps han estat un xic neutralitzats pels qui constitueixen l'actual Estat Català a causa de llur col·laboració en l'obra dels republicans espanyols; però també recordem que quan En Francesc Macià era exiliat a París, posava com a condició obligada per contribuir als treballs dels exiliats espanyols, que si ell acceptava un pacte d'unió federal amb Espanya, seria sempre damunt la base de reconèixer a Catalunya el dret de tenir exercit propi, cosa per altra part molt natural, car és element precís per a evitar que temps a venir pugui sortir un Primo de Rivera, un Pavia o un Polavieja, que abusant de les armes per nosaltres costejades, implantant altra volta el despotisme a Catalunya. Per això confiem que la futura Catalunya o serà un Estat lliure a estil d'Irlanda, o veurà restaurada sa antiga Generalitat amb tots els drets i poders que tenia abans de 1714.

Mes aquesta confiança, segueix essent una esperança desconfiada, puix si bé teòricament nosaltres hauríem de tenir confiança en l'Esquerra Republicana, els seus homes es cuiden de fer-nos-la perdre, ja que el mateix diumenge proppassat l'Aragay reüní els seus rabassaires i els féu demanar a Madrid un munt de peticions que no és del cas repetir. Si hem de tenir dintre poc temps una plena autonomia, ¿per què entretenir-se a fer el provinciano, demanant a Madrid que resolgui ço que no entén?

Mes deixem aquestes petiteses, que no fan més que entristir l'ànima catalana; treballem pel bon èxit del radicalisme nacionalista de l'Estatut i perquè la Diputació electa no oblidí que hi ha quatre punts essencials que no pot oblidar.

Primer. La situació especialíssima de la Vall d'Aran, que encara que occitana com nosaltres, no és catalana, i que, per tant, si no ara, quan es tracti de la Constitució interior de Catalunya, és necessari recordar que el veritable nacionalisme degenera en imperialisme quan es domina un sol poble. De totes maneres, en l'Estatut deu recordar-se que dita vall ha d'estar exempta de drets duaners.

Segon. La necessitat de reincorporar a Catalunya tots els pobles catalans avui inclosos dintre les províncies aragoneses.

Terç. Que les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera i Cabrera són part integrant de Catalunya, i que si els reis antics juraven no separar-les mai de nostra terra, és avui necessari que la República espanyola ens reconegui aquest imprescindible dret.

Quart. Que si no és possible obtenir una confederació amb nostres germans de València, quan menys s'estableixi amb ells uns llaços de cordialitat i bon veïnatge, superiors als que ens lliguin amb els pobles d'Espanya.

Amb això i amb tota la cordialitat amb els catalans del Rosselló, i amb els de la isolada Alger, conservant la bona amistat amb tots els pobles que temps a venir han de constituir els futurs Estats Units, d'Occitània, podem tenir la satisfacció que la Catalunya estricta, en treballar per sa dignitat, treballa per la futura llibertat de la raça.

A. MALLSOL

Com al temps vell

Diumenge varen verificar-se les eleccions a diputats per a la Generalitat, i els que ens fixem en les coses de la política i sobretot de la política que afecta a Catalunya, varem poder observar que hi ha elements que cauen en els mateixos defectes que tantes vegades havien criticat a altres agrupacions o partits polítics com a mancament a la democràcia.

Com a mostra, i grossa, només ens cal treure el senyor Companys, qui actualment acapara tres càrrecs, Governador Civil de Barcelona i Regidor de l'Ajuntament de Barcelona i diputat de la Generalitat de Catalunya.

Sembla que el senyor Companys, amb els dos primers càrrecs, ja es podia donar per satisfet, i això li hauria permès deixar el lloc per a una personalitat neta i nacionalista que pogués aportar els seus coneixements i sentiments a profit de l'Estatut que s'ha d'elaborar. També

hauria evitat que hi hagués qui es cregués obligat a votar-lo perquè era el Governador de la província i en conseqüència representant del Govern Central.

Nosaltres no trobem el desllorigador per a convèncer-nos de com s'ho farà el senyor Companys, diputat de la Generalitat, que li cal recabar la plena llibertat de Catalunya, al senyor Companys representant del Poder Central a Barcelona.

Dels dos, un o altre deixarà de complir amb el seu deure, això si no queda malament amb tots dos, amb l'un per massa fort i amb l'altre per massa fluix.

I quan vinguin els diputats per les Constituents, ¿no es presentarà pel districte de Sabadell?

La veritat és que pel món es veuen coses molt grans, tan grans, que hom s'admira que puguin cabre dins d'un república democràtica.

MOIA

Catalans!

"Nosaltres Sols", Agrupació Catalanista Radical, adherida a la Unió Catalanista, té el propòsit de commemorar públicament la diada del Corpus de Sang del 1640, seguint la iniciativa que en l'any 1922 implantaren algunes entitats catalanistes.

Com recordareu, l'any 1923 ja se celebrà la diada força esplendorosa i amb la cooperació de les nostres institucions populars, però amb l'adveniment de la dictadura es féu impossible de celebrar la diada en els anys successius. En l'any 1924 encara foren portades unes flors al monument de Pau Claris, i en el sòcol de l'estàtua hi aparegueren marcades les quatre barres de sang, que, malgrat haver-les borrades, encara es poden distingir. Aquest fou el darrer homenatge que es féu a Pau Claris, per uns catalans anònims que burlaren la vigilància dels esbirros d'Alfons XIII. Els anys següents la vigilància fou tan rigorosa, que privà tota manifestació en honor d'aquells herois de la nostra Catalunya.

Aquest any, lliures ja de dictadures i enderrocada per sempre més la dinastia borbònica, podem enaltir com es mereix la grandiosa figura del primer President de la República Catalana.

Pau Claris és el símbol de la dignitat de la raça, i en ell homenajarem també aquells catalans que tan virilment es portaren.

Nosaltres els catalans tenim molt per aprendre d'aquells patriotes que, per fer complir les lleis de la Generalitat, no planyien sacrificis ni vides. Avui que la Generalitat torna a prendre ufana i que potser en el dia de demà tornarà a dictar les nostres úniques lleis, ens hem d'emmirallar en els homes de 1640 i estar disposats a fer-les respectar amb totes les nostres forces.

Es la voluntat del poble qui ha de dirigir les normes a seguir pels nostres patriotes dirigents, i, per tant, cal que en les nostres ànimes hi bategui un gran amor per Catalunya i un gran ardiment per lluitar contra tots els que siguin els seus enemics.

Els poetes, com a poetes, que ens parlin amb belles paraules, del color de la ginesta, de la fragància de les roses, del vermell de la sang..., per això són poetes; però el poble ha d'actuar enèrgicament per conquerir les seves llibertats i saber conservar-les.

A tu, poble català, humil, noble, abnegat, que si has procedit de vegades amb feblesa, ha estat pels mals consells dels polítics; a tu, generós sempre, pots massa generós, uns germans teus de raça, agrupats amb el nom de "Nosaltres Sols!" per treballar per la nostra pàtria, et demanen que solènnement remembrem la diada del Corpus del 1640, i amb la teva presència en els actes que es celebrin, testimoniem tots junts la nostra irreductible decisió de consagrar les nostres vides per Catalunya.

Una hora amb N'Agnès Armengol de Badia

Em dirigeixo cap a Sabadell per parlar amb N'Agnès Armengol, la nostra volguda poetessa, exemple vivent en el qual podem emmirallar-nos totes les dones catalanes. La que, amb els pocs mots de la seva darrera poesia, ha demostrat, una volta més, d'una manera admirable, fins a quin punt arriba el seu amor per tot el que pertany a Catalunya.

Aquesta poesia és la que fou llegida la passada diada de Sant Jordi en l'acte de la presentació de la Bandera de la Unió Catalanista al Govern de la Generalitat de Catalunya, i diu així:

A la nostra bandera

Bandera de les dones catalanes, consagrada a Poblet pel vot del poble; nosaltres passarem, que és llei divina; Tu sola restaràs, llibertadora, en mans dels nostres fills que et seran [honra.

VISCA CATALUNYA!

Mentre espero poder parlar amb la dama il·lustre, la serventa, que, com tot el d'aquella llar, ha sofert la grata influència de la seva mestressa, amb una amabilitat que m'afalaga, em mostra el pergamí orlat amb els quatre pals, símbol de la nostra nacionalitat. També contemplo l'àlbum de signatures que les dones catalanes li oferiren en l'alludit homenatge, i sento que els ulls se m'humitegen de joia, ja que tinc la certesa que junt amb cada signatura hi va un bocí de cada ànima, el millor obsequi per la que és orgull del nostre sexe i la nostra raça.

Per fi he arribat fins on és ella, i en trobar-me davant, el seu aspecte bondadós i la fermesa dels seus ulls em fan recordar una altra figura, venerable també, que, com ella, té la testa auríolada, no per falses corones de regnats efímers i mesquins, però sí pels seus cabells d'argent que en aquests dos catalans il·lustres representen tota una vida de treball per l'ideal; i en contemplar la senyora Armengol, per una naturalíssima associació d'idees, penso en el nostre President, En Francesc Macià.

M'invita a asseure'm i comença a parlar amb veu dolça, però decidida, tal com correspon al seu caràcter afable i a la seva voluntat ferma.

Es lamenta que la seva salut, bon xic delicada, li impedisca concórrer a l'acte de la presentació de la Bandera, al lloc d'ho-

nor que li havien reservat al costat del President del Govern de la Generalitat de Catalunya.

Per fi he pogut vèncer l'emoció, i em dispo a començar l'interrogatori:

—Com es va desvetllar el seu amor per Catalunya?

La senyora Armengol somriu i bondadosament m'explica com va transcórrer la seva joventut.

—Quan jo tenia tretze anys, i la meva àvia em cantava belles cançons de la terra, ja aimava jo la meua llengua de tal faísó, que per tal que aquelles belles cançons no es perdessin, les copiava pacientment i les he servades tota la meua vida. Més tard, en tornar de França, on vaig ésser educada, posseint el tresor imponderable de quatre llengües, i en poder comparar-la amb les estrangeres, vaig enamorar-me de la meua parla. En la biblioteca del meu pare, tot cercant llibres per passar les meves hores d'esbarjo espiritual, vaig trobar-ne d'En Victor Balaguer, i en llegir-los, fou tant l'emoció que vaig experimentar i vaig sentir-me tan amant de la nostra llengua, que des d'aquell instant sols per honorar-la vaig viure.

"Aquesta estimació per la pàtria vaig haver de servir-la com un joell preuat dins mon cor, ja que en aquells temps era tan sols motiu de mofa l'esplaiar els nostres ideals, i més encara el que una dona es permetés sortir del cercle estret que la societat ens concedia. I la solitud en què es tingué que descabdellar aquest amor, el feren tan ferm, que ja més que simpatia era una passió folla que em feia riscar el perill i res no m'hauria deturat, fins perdre-ho tot per ella."

—Com fou feta la Bandera gloriosa?

—A l'any 1901 vaig fer un manifest adreçat a la dona catalana, convidant-la a ajudar a fer la Bandera. Vaig pregar a totes les escriptores de Catalunya que signessin amb mi el manifest: ni una sola correspongué a aquesta súplica, i jo sola, carregant amb tota la responsabilitat, vaig fer-la, exposant per ella la tranquil·litat de la meua vida, ja que això succeïa en temps que teníem per capità general de Catalunya el general Verges, enemic nostre, home injust i que durant el seu comandament foren tants els empresonats que hi havia per idees catalanistes, que aparegué un periòdic titulat "La Reixa".

Jo sola vaig recórrer pobles, masies i llogarrets cercant dones de tots els estaments i anant recollint poc a poc els diners que anava dipositant, de 100 en 100 duros, a l'antiga casa de Banca Magín Valls, de Barcelona. Per fi, vers l'any 1902 a 1903, pogué fer-se la Bandera, que en aquella època costà 1.200 duros, i fou lliurada a la Unió Catalanista de Poblet, davant de tot el poble i essent President de dita entitat En Josep Roca i Roca i secretari En Josep M. Folch i Torres, en aquell temps encara molt jove."

—Quin concepte té de la naixent República?

—Tot govern és bo, si té per principal base el dret i la justícia; però ja que el poble s'ha decantat d'una manera tan evident vers aquest règim i ha confiat en els actuals governants, cal que aquests facin amo absolut de llurs actes el seny català, i llavors s'haurà triomfat plenament."

—Crec que Catalunya arribarà a veure realitzades totes les seves aspiracions?

—Crec que així serà, perquè és de Dret ço que reclamem."

—Què opina del Comunisme?

—Que val més no parlar-ne."

—Per últim, i ja no la molestaré més, té alguna anècdota per explicar?

La gran catalana medita un instant, i amb el seu somriure bondadós, em diu:

—No en recordo cap. Els altres les saben; jo no les recordo; digui tan sols que per Catalunya he exposat tota la tranquil·litat de la meua vida i que Ella ha estat el gran amor de la meua existència; i afegeixi que estic joiosa per haver conegut, abans de morir, algunes donzelles que segueixen les meves petjades; dones d'avui, valentes i decidides, que no s'acovardeixen davant del ridícul "què diran", per seguir fins a la fi una causa noble; dones d'avui, que moralment valien cent voltes més que les d'ahir, que tan sols trobaven motius de mofa en els ideals més purs, en les aspiracions més elevades, i que totes les dones de Catalunya tenen el deure de treballar per Catalunya i amb Catalunya."

Prenc comiat, tement haver abusat un xic de la bondat d'aquella venerable dama; i de retorn a Barcelona, encara ressona a les meves oïdes la seva darrera frase:

"Les dones catalanes tenen el deure de treballar per Catalunya i amb Catalunya."

I jo us dic encara: —Germanes: seguim l'exemple de la que ha d'ésser la nostra volguda mestressa; exposem-ho tot —com ella—, contra tothom, per la nostra Pàtria, per la Catalunya Independent."

ALBINA FRANSITORRA ALENYA

Grandiós Aplec Catalanista a Manresa

Casa Consistorial de Manresa, en el saló de sessions de la qual s'aproven les cèlebres bases de la I Assemblea Catalanista

L'Ajuntament de Manresa, amb motiu de l'acord que prengué de posar un marbre commemoratiu de les cèlebres bases de Manresa i donar a un carrer de la ciutat el nom de **Carrer de les Bases de Manresa**, s'ha posat d'acord amb la "Unió Catalanista" per tal que aquesta organitzi un important Aplec Patriòtic, que serà presidit pel President de la Generalitat de Catalunya i en el que hi prendran part tots els partits catalanistes, els quals hi seran convidats.

L'acte tindrà lloc el vinent dia 7 de Juny.

SACRIFICI?

Per què no? Per què no ens hem de sacrificar per tal d'assolir ço que cobegem?

Tu, germà català, quantes i quantes vegades no t'has sacrifat per tal de satisfer un caprici teu? Quantes i quantes vegades no has deixat de fer una cosa necessària per tu, per tal de fer content un amic o bé un conegut? Oi que moltes? Germà català, tu que dins de les teves venes hi tens sang catalana, no comprens que t'has de sacrificar? No et dones compte que hi ha una cosa gran que ens domina que vol que fem un sacrifici?

Saps qui és ella? Massa que ho saps. Ella no és una dona, ella no és una d'aquestes dones que passen pel món essent, si tu vols, una bona mare. No; ella és quelcom gran. Ella no és tampoc una reina, és a dir, si que ho és; però és que aquesta reina que jo vull dir, no és com les que veiem, que un jorn s'alcen majestuoses i després, en passar els anys, cauen amb gran estrèpit. No; ella, la que

jo vull dir, no cau mai ni caurà, perquè fou creada així que el món fou. Aquesta reina, germà català, ja saps qui és: és la pàtria.

Ja ho havies comprès, oi? Ja has entès que la reina de què et parlava no era de carn; no; és aquesta terra on vivim nosaltres, on hem trobat els nostres esplais i els nostres dolors, on hem viscut els nostres primers anys enjogassats. Comprens? M'entens? Et fas càrrec per què dic que ens hem de sacrificar?

Més, escolta'm; és sacrifici privar-nos de quelcom per fer un bé a la pàtria? Quan s'estima, els més grans sacrificis esdevenen les coses més naturals que puguin fer-se.

Tu, germà català, n'has fet, oi, de sacrificis? Per qui? Per la pàtria? Si és així, continua fent-ne, per tal d'assolir un bé, no per tu, sinó per la pàtria i per tots els germans de sang catalana.

Sacrifici? Si ho fas amb amor, ja no ho és; si ho fas amb mires de fer un bé a la teua terra, ja no ho és; puix tots tenim l'obligació de fer quelcom per ella, de lluitar fins assolir el triomf esclatant d'allò que cobegem.

La terra on vivim és nostra i de ningú més. Ens l'han presa, l'hem de reconquerir; però no hem d'ésser ni tu ni jo, sinó tots els catalans alhora. Sacrifici? Ho torno a dir, no serà si ho fas per la teua pàtria, que encara no ha estat redimida, que encara està sota el jou d'uns forasters que no saben estar-se de fer-nos fer d'esclaus. Hem de rompre aquestes cadenes amb què estem lligats. I si ho fem amb amor i amb ganes, no serà cap sacrifici. I si ho és, que ho sigui! Què ens ha d'importar, si ho fem per la pàtria?

Fent-ho per ella, com fent-ho per tot allò que estimem, no és sacrifici, perquè ho trobem natural i evident. I si, com ja he dit, ha d'ésser-ho ço que fem, fem-ho. No n'hem fet per coses que són de la terra i que moren? Per què no hem de fer-ne per la pàtria, que és una cosa que no mor mai?

Ho comprens, germà català? Entens ço que et dic? No t'has donat compte que per sacrificis que fem per la nostra terra, deixaran d'ésser-ho, perquè ho farem amb amor i plens d'entusiasme? Fes-ho; ella ho vol. No ho sents?

Ens crida. Per què, doncs, no l'hem de servir?

Germà català: espero veure't a la palestra amb nosaltres, no fent un sacrifici, sinó, com ja t'he dit, complint una obligació.

CORPUS

1640 - 1900 - 1931...

La diada del Corpus ens recorda uns fets de la Història de Catalunya, uns fets colpidors, per la seva crua ensenyança, que ens indica el camí a seguir. Entre mig del perfum de la ginesta i de la vermellor encesa dels clavells s'aixeca la figura vibrant i enèrgica d'En Pau Claris atiant el poble a defensar les llibertats catalanes. Això s'esdevenia a l'any 1640. Allavors hi havia estatjat, de retorn d'una guerra ja finida amb França, un exèrcit castellà que, creient-se tal volta que es trobava en un país conquistat, es comportava de la manera més brutal. Robava les hisendes, escarnia les tradicions de la terra, violava les donzelles, tot un seguit de fets calamitosos que anorreaven Catalunya. El poble estava tip ja de tant de malastre. Foren empresonats pel Virrei, representant del poder de Castella, els consellers de Barcelona, Tamarit, Vergós i Serra. Llavors el poble s'amotinà, entrà armat a Barcelona i deslliurà els qui sofrien presó pel motiu de defensar la justícia. Començà la revolta, i fou mort el Virrei. La Generalitat de Catalunya, de la qual n'era president En Pau Claris, es reuní i, d'una manera brillant, el president es féu ressò dels sentiments del poble i, per tant, hi havia necessitat de fer-los prevaler. Organitzà un exèrcit català per a defensar-se de les represàlies de Madrid i es constituí en República independent.

Els castellans entraren a Catalunya fins a tocar les portes de Barcelona; però quan un poble té raó, no el venç la força, i el nombrós exèrcit castellà que venia a esclavitzar els catalans fou derrotat. La República naixent restà triomfadora, perquè defensà Catalunya, i així es conservaren per alguns anys més (setanta anys) les llibertats catalanes.

Quina lliçó més plena de vida per avui! De quina manera més magistral ens assenyalava el camí a seguir aquest llibre que es diu història. Com ens diu ben clarament que a Catalunya li cal tenir energia i virilitat per imposar-se, per tal que ens sien reconegudes les nostres llibertats; i per això ens crida a tots els catalans a que estiguem alerta i amb l'arma al braç, disposats al sacrifici.

R. DALMAU FERRERES

J. P. P.

Dijous, al vespre, tingué lloc, a Sant Vicens del Horts, un míting d'afirmació patriòtica, a càrrec dels oradors següents:

**R. Dalmau i Ferreres
Josep Cuadrench
Josep Soriol**

que parlaren per "Nosaltres sols!"

**Daniel López
Simó Llauneta**

que parlaren per la "Unió Catalanista"

NOSALTRES SOLS!

ACTE D'AFIRMACIO

sota la presidència de la «Unió Catalanista»

Diumenge, 31 de maig de 1931

Teatre Principal de Gràcia

Parlaran:

**Lluís Escaler
Josep Soriol
E. López-Nerín
Daniel Cardona
Aristides Danyans
D. Roig i Pruna**

Míting d'afirmació nacionalista radical a Tiana

Diumenge varem poder comprovar que encara existeix gent que fa coacció a les idees de nacionalisme. A Tiana ens trobàrem que s'havia fet una campanya intensíssima en contra nostre; però tinguérem la satisfacció, amb tot i això, d'ésser escoltats per més de quatre-centes persones, que a Tiana ja és molt.

Agraïm a l'Ajuntament de Tiana la gentilesa de cedir-nos el balcó, per poder comunicar-nos amb el poble. I agraïm a l'amic Joan Palau, que ens presentà, amb paraula càlida i posant de relleu la nostra ideologia.

Començà el company Dalmau i Ferreres saludant el poble de Tiana en nom de la Joventut Nacionalista Radical Nosaltres Sols!, i de la Unió Catalanista. Remarcà el fet que a l'escola no ens ensenyaren d'estimar la nostra terra, que se'ns ensenyà una història d'un poble que no era el nostre. Explicà també com els catalans foren fets espanyols per la força de les armes l'any 1714, malgrat de la defensa que oposaren els catalans. Manifestà el que volia Catalunya, i que si no era complaguda, els catalans sabríem respondre anant àdhuc al sacrifici.

L'amic Soriol prengué després la paraula i féu al·lusió a la felicitat que sentíem nosaltres en fer aquesta tasca d'anar agermanant els pobles de Catalunya. Amb paraula vibrant assenyalà l'únic camí que tenia un poble per a recobrar la seva llibertat. El camí del sacrifici. Exposà molt justament la decisió de la nostra Agrupació que si en temps futurs volien fer sorgir una altra dictadura, que nosaltres no estàvem disposats a consentir-la i que recorriem de poble en poble, llavors, per fer un alçament nacional. Aquest alçament, digué l'orador, el pressentim per a ben prompte, car les veus que ens vénen d'altres terres no són pas de concòrdia.

Seguidament el company Daniel López féu ús de la paraula, agraïnt al poble de Tiana que ostentés el nom de la plaça el de República Catalana. Els féu veure que dissortadament aquesta República Cata-

lana morís tot just nascuda, però que calia fer tots els esforços per fer possible la seva definitiva implantació.

I cominà el poble a què abans de permetre que la ignominia plani damunt Catalunya, mori per ella.

Prengué la paraula tot seguit el nostre company Simó Llauneta, qui explicà a què veníem. Venim, digué, a alçar el nostre poble. Féu unes aclaracions necessàries a la nebulositat del moment actual i recomanà que no es deixessin dur per noms de concòrdia, quan per establir aquesta es tenia Catalunya lligada de mans. "Com voleu que nosaltres abracem els altres pobles, si tenim les mans encadenades?" Exposà clarament que a les Corts Constituents espanyoles, Catalunya tindria una minoria irrisòria i, per tant, no calia esperar-ne res. Glossà amb precisió què era nació i què era Estat, i féu veure que nosaltres, com a nacionalitat, com a un fet diferencial existent amb la resta d'Espanya, necessitem constituir el nostre Estat. Féu comprendre la compatibilitat que existeix entre les idees més avançades i el nacionalisme, car en aquest, com a fet de nacionalitat, hi tenen cabuda totes les ideologies. Acabà fent una crida a tot el poble per fer comunió de les idees nacionalistes radicals catalanes.

En aquest moment tinguérem el goig de veure augmentada la nostra caravana amb la presència de l'amic Jaume Compte, que coneixedor del nostre míting, volgué acompanyar-nos.

El poble es començava a caldejar, i sols mancà la vibrant i càlida paraula de N'Aristides Danyans per acabar-lo d'entusiasmar. L'amic Danyans demanà al poble que tributés una ovació a Jaume Compte per la seva fermesa i per la persecució que sofrí per la causa de Catalunya. L'ambient prenia un caire de franc entusiasme. Danyans continuava encoratjant la multitud, i digué que nosaltres havíem triat la plaça, perquè la plaça és de tots, dels de dalt i dels de baix, i Catalunya era de tots, dels de dalt i dels de baix. Digué que primerament havien parlat els

joves, que són el demà, i que ara parlava ell, que és vell i que és l'ahir; però tots junts, joves i vells, fem el futur de Catalunya. Al·ludí a l'Estatut de Catalunya i explicà què que la Unió Catalanista demana per creure que és el mínim que Catalunya necessita. Recordà l'exemple de 1714, i féu avinent que si a la plaça escoltant-nos hi havia un aragonès, que recordés que d'aragonesos també n'hi havien en la defensa de Barcelona i que ara que s'apropaven novament dies de prova, que els recordessin aquells aragonesos que donaren la vida generosament, junt amb els catalans, en defensa de les llibertats d'un poble.

Clogueren l'acte unes paraules dites per En Compte, qui, ple d'emoció, els recordà les seves sofrències i recomanà que els catalans no es deixessin torturar com ell, i que abans de deixar-se torturar ni tórrec el camí, primer morissin defensant la terra i la llibertat.

L'entusiasme fou grandíol. Els números de "Nosaltres Sols!", setmanari, que havíem portat junt amb nosaltres, ens fugien dels dits; i tot fa preveure una bona sembrada que donarà abundosa collita. Catalunya vibra ara més que mai, perquè veu ja prop el jorn gloriós de la seva deslliurança.

ESTUDIS D'ORGANITZACIO

L'home d'acció i el cap

pel General Rampont

(Continuació.)

L'home d'acció és l'home que decideix, fa executar i controla una acció, en els límits precisos que ell ha determinat.

Ell no pot actuar al seu caprici, però l'acció és rarament també limitada.

Ell posa en moviment una col·lectivitat; l'home d'acció esdevé un cap, si pot organitzar la col·lectivitat en un cos (o en els cossos constituïts) sotmès a la "disciplina", prestos a realitzar amb ell l'acció consabuda, dins els mateixos límits que ell ha fixat. El seu raciocini, si ell està en dubte, l'ajudarà sempre fortament a fer reeixir l'acció col·lectiva.

Per contra, l'home mancat d'una flama interior que es posa al servei d'un altre per complir rigorosament les accions ordenades; no pot ésser designat altrament que amb el nom d'"agent d'execució".

Exemple: El mestre d'obres a les ordres de l'arquitecte, parcialment cap en terreny "execució", no ho és tanmateix en el terreny "decisió".

Els homes de professions liberals estan al llindar de l'acció; un pas és prou per allistar-los.

Els caps d'Estat, els ministres, els polítics han d'ésser homes d'acció, car llurs plans i llurs decisions menen la vida dels pobles àdhuc fins a la guerra.

En l'art militar, mariners, soldats i capitans són homes d'acció. L'estratègia és la ciència dels moviments dels exercicis, que és precis conèixer de calcular i executar; les seves lleis donen la mida comuna del talent militar, car elles no canvien, mentre que la tàctica es modifica continuament sota les lleis del progrés.

Alexandre, Aníbal, Cèsar, Napoleó són estratèges el nom dels quals domina la història.

Animats d'una capacitat de moviment irresistible, que han comunicat a llurs exercicis, ells han realitzat les accions de guerra més memorables.

Caldria encara estudiar les biografies dels grans capitans de la indústria—multimilionaris americans—que ha vist néixer la segona meitat del segle XIX.

En tots ells s'hi retroben les mateixes característiques: imaginació intensa, servida per una voluntat forta. Moviment. Activitat. L'ànima, la intel·ligència, el físic creador i desenvolupador del raciocini de l'home.

Resultats: realitzacions grandioses

acomplides per llurs subordinats o per les col·lectivitats "organitzades, disciplinades" que ells han sabut comandar i que ells han dominat.

Heu-vos ací els homes d'acció esdevinguts caps.

En resum, una nació s'honora i s'en-

riqueix de la qualitat d'esperit i de les forces que li procuren:

Els seus pensadors;

Els seus mestres, qui poden ésser els entrenadors;

Els seus homes d'acció, l'"élite" dels quals forneix els caps. (Seguirà.)

BATECS

"No destorbeu, que facin llur via els utilitaristes de la política; i si és cert que en ells hi ha la resurrecció del sentir català i condemna de greus faltes comeses amb la terra i amb els homes que han determinat i encarnada la renaixença de la nostra Catalunya, no els barreu el pas, doneu-los l'abraçada purificadora, i que s'adrecin al lloc d'expiació que pertany als penedits; mes no permeteu mai que ocupin el vostre lloc d'apòstols, que és vostre i sols vostre, de vosaltres que heu nascut i viscut per l'acció santa de les deslliurances." DR. MARTÍ I JULIÀ

Aquestes paraules de l'enyorat mestre, les vaig meditar i en vaig copsar tot el sentit i la intenció, quan els meus companys de romiatge parlaven al poble de Tiana, el proppassat diumenge. I com totes les paraules del nostre clàssic del nacionalisme, perduren sempre i cada dia es fan més actuals. Ell tingué la clarividència de preveure què que esdevindria en la nostra terra; i, com si estigués ja cert que la seva vida s'estrucaria prompte, ens alligonava i ens marcava la conducta i camí a seguir.

La tasca d'apostolat, sols la poden portar a cap els nets de cor, els de vida immaculada, els purs, els que mai no donaran un sentit utilitarista al seu evangeli racional.

Féu goig i emoció de veure aquella gent humil del poble, com escoltava amb anició les paraules de patriotisme que sortien dels llavis dels nostres propagadors; els ulls ens brillaven de joia, en veure aquelles dones amb els fills als braços, com silenciosament i amb tota devoció no es deixaven perdre una paraula dels parlaments; era enternidor de veure aquells vellets que semblaven dordre's de no tenir una joventut per ofrenar a la pàtria; era esperançador de contemplar tants brívalls asseguts en terra, escoltant sense cap mena d'impaciència, pròpia de l'edat infantívola, com els patriotes anaven desgranant el doctrinari catalanista. Tot jo m'embadalia, i en aquells moments creixia en mi l'optimisme, que no he deixat mai de tenir en un recó del meu cor.

Jo estic convençut que aquella mena de gent, en un míting d'oradors polítics, no hauria mantingut aquell recolliment, més propi d'un temple que d'una plaça pública.

I és que al poble se li ha de parlar amb senzillesa, se li ha de parlar amb el cor, se li han de dir les paraules acompanyades d'una emoció sincera i amb devoció veritable. El poble humil, el poble que treballa i sofreix, el guanyarà primer un

apòstol que un polític. L'apòstol, en les seves paraules, hi posa fe, hi posa foc, hi posa trossos d'ànima i bocins de cor; i és per això que arriba sempre a fer vibrar els sentiments de la multitud. El polític és fred, és serè, és intel·ligent; la seva oratòria brillant admira el poble; els seus paràgrafs són efectistes, però passa com els focs d'artifici; després d'aquells enlluernaments que ceguen, no queda res sinó aquell fum, que es va espargint fins a evaporar-se.

Per polític, serveix tota persona que tingui la seva carrera i els seus estudis; per dedicar-se a l'apostolat, cal tenir-ne la vocació, cal ésser sentimental, cal haver sofert i cal estar disposat al sacrifici amb tota la serenitat i resignació. Per això els apostolats sempre han sortit del poble; i com que són sang i carn del mateix poble, el poble els comprèn, els estima i els respecta.

El doctor Martí, quan digué les paraules que encapçalen aquest escrit, és que estava persuadit que mai els utilitaristes no parlarien al poble com el poble es mereix; que li parlarien d'interessos i ambicions, que despertarien enveges i odís, que el farien servir d'escambell per les seves ambicions i que, per fi, el farien entrar en el camí de l'escepticisme. Ell, amb la seva clara visió de les coses, preveia què que ha passat; i avui constatem, amb pena, que la massa obrera està apartada de la causa catalana.

Per això, ell ens recomanà que no abandonéssim la tasca d'apostolat; i, per tant, nosaltres, com humils deixebles, seguim serens el nostre camí; anirem sempre fent la nostra ruta, i anirem guanyant ànimes per la nostra causa; les anirem guanyant una a una; però les que guanyem, seran per sempre, seran ànimes germanes nostres que tenen set d'estimar; mai no els parlarem d'amor; i un cop trobat el camí de la veritat i de la llum, que és el camí de l'amor a Catalunya i a la humanitat tota, seguiran la nostra ruta, per no separar-se'n. I nosaltres, impertorbables, farem marxa avant, pel camí que ens marcà el nostre mestre; plenament convençuts que ens ha de portar al triomf.

Nosaltres no abandonarem l'apostolat ni els deixarem prendre pels arribistes i els aprofitadors. Nosaltres hem recollit el sagrat llegat, que ens deixà l'home íntegre, i n'hem fet un honor el complir-lo; creguts que aquest és el millor homenatge que podem oferir a la bona memòria del que fou el nostre mestre.

SOLUS

A. LÓPEZ, Impressor; Carrer de l'Om, 8.—Barcelona

**Camiseria
Corbateria**

J. Rodríguez i Casals

Ronda Sant Antoni, 78
(davant del carrer Muntaner)

BARCELONA

PATRIOTES!

abdica de la santa ideologia lliberadora de la nostra Patria, com abans, en temps de la dictadura, no es doblegà davant de l'enemic. La seva publicació és d'una gran necessitat. Les seves fulles són l'Evangeli de la Pàtria, que diu als catalans l'únic camí pel qual els pobles s'han alliberat: Que per a lliberar la Pàtria, cal morir-hi.

Patriotes amics! Els de Barcelona i els de fora, recolliu entre vosaltres subscripcions en pro del nostre periòdic.

Tots els donatius, dirigiu-los al nostre company Josep Cuadrench. "N. S." Canuda, 14.

Aquesta fulla setmanal, de propaganda i orientació catalanista radical, és filla de l'esforç i del sacrifici. NOSALTRES SOLS! és l'única fulla de combat que en aquests moments històrics no